

ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY BÓNG CHUYỀN HƠI KẾT HỢP GIẢNG DẠY CỦA GIÁNG VIÊN VÀ HƯỚNG DẪN ĐỒNG ĐẲNG BỞI SINH VIÊN CÂU LẠC BỘ BÓNG CHUYỀN HƠI TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ - KỸ THUẬT CÔNG NGHIỆP

Đoàn Hùng Tráng⁽¹⁾
Trần Trọng Thân⁽²⁾

Tóm tắt:

Qua đánh giá hiệu quả phương pháp giảng dạy môn Bóng chuyền hơi khi kết hợp giảng dạy của giảng viên và hướng dẫn đồng đẳng bởi sinh viên Câu lạc bộ Bóng chuyền hơi tại Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp, cho thấy có sự cải thiện rõ rệt về kỹ năng thực hành, kết quả thi, cũng như sự hài lòng và động lực học tập của sinh viên (với $P < 0,001$). Đây là phương pháp có thể áp dụng rộng rãi, nhằm cải thiện công tác giáo dục thể chất trong các trường đại học.

Từ khóa: Phương pháp giảng dạy, sinh viên, Bóng chuyền hơi, hướng dẫn đồng đẳng

Evaluation of the effectiveness of teaching methods for Volleyball: Combining instructor teaching and peer guidance by students of the Volleyball club of the University of Economics and Industrial Technology

Summary:

Through evaluating the effectiveness of the volleyball teaching method when combining the teaching of lecturers and peer guidance by students of the volleyball club at the University of Economics and Technology, it shows that there is a clear improvement in practical skills, exam results, as well as high satisfaction and learning motivation of students (with $P < 0.001$). This is a method that can be widely applied to improve physical education in universities.

Keywords: Method, teaching, students, volleyball, peer instruction.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Bóng chuyền hơi (BCH) ngày càng thu hút được nhiều người tập luyện. Việc giảng dạy môn BCH nội khóa tại các trường đại học hiện nay đối mặt với nhiều thách thức. Trước tiên, một số sinh viên đã được tập luyện BCH từ cấp học trước, nhiều sinh viên thiếu kiến thức cơ bản và kỹ năng cần thiết để tham gia vào môn học này, dẫn đến sự chênh lệch về trình độ giữa các sinh viên và làm giảm hiệu quả giảng dạy [3] [6]. Bên cạnh đó, với số lượng sinh viên tham gia đông, giảng viên khó có thể dành đủ thời gian và sự chú ý cho từng cá nhân, dẫn đến việc không thể đáp ứng đầy đủ nhu cầu học tập của mỗi sinh viên [5]. Các phương pháp giảng dạy truyền thống, dù đã có nhiều cải tiến, song vẫn gặp nhiều hạn chế trong việc tạo ra môi trường học tập tương tác và thực tiễn cho sinh viên [1], đặc biệt là với môn BCH.

Gần đây, học tập đồng đẳng, là phương pháp học tập trong đó người học chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm và hỗ trợ lẫn nhau để đạt được mục tiêu học tập chung, đã được áp dụng rộng rãi trong giảng dạy thể dục thể thao với nhiều kết quả tích cực [2], [4], [6]. Những kết quả nghiên cứu đã cung cấp nhiều luận cứ thuyết phục cho việc áp dụng học tập đồng đẳng trong giảng dạy BCH. Do đó, nghiên cứu này tập trung đánh giá hiệu quả của việc sử dụng sinh viên Câu lạc bộ (CLB) BCH, những người đã có kỹ năng và kinh nghiệm, để hỗ trợ giảng dạy môn BCH nội khóa tại Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; Phương pháp phỏng vấn; Phương pháp thực nghiệm sư phạm; Phương pháp toán học thống kê.

⁽¹⁾ThS, ⁽²⁾TS, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

Tham gia vào quá trình thực nghiệm là 244 sinh viên Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp. Trong đó, nhóm thực nghiệm (TN) gồm 116 sinh viên (78 nam, 38 nữ) và 12 (9 nam, 3 nữ) sinh viên đồng đẳng cùng tham gia học, là thành viên của CLB BCH; nhóm đối chứng (ĐC) gồm 116 sinh viên (83 nam, 33 nữ).

Nhóm TN và ĐC học cùng một tiến trình môn BCH, tất cả sinh viên 2 nhóm chưa từng tập luyện môn Bóng chuyền trước khi thực nghiệm. Trong quá trình thực nghiệm, sinh viên đồng đẳng cùng học với nhóm TN và hỗ trợ giảng viên triển khai nội dung học tập, nhóm ĐC do giảng viên tổ chức dạy học, không có sinh viên đồng đẳng (bảng 1).

Bảng 1. Nội dung thực nghiệm phương pháp kết hợp giảng dạy của giảng viên và hướng dẫn đồng đẳng bởi sinh viên Câu lạc bộ Bóng chuyền hơi (30 tiết)

Tuần học	Nội dung giảng dạy	Vai trò của giảng viên trong quá trình giảng dạy nhóm TN	Hỗ trợ của sinh viên CLB BCH trong nhóm TN
Tuần 1	<ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu chương trình học, mô hình giảng dạy và vai trò của sinh viên hỗ trợ - Ôn tập kiến thức cơ bản về Bóng chuyền hơi - Thực hành các bài tập khởi động chung và chuyên môn Bóng chuyền hơi - Tư thế chuẩn bị trong Bóng chuyền hơi 	<ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu chương trình học, mô hình giảng dạy và vai trò của sinh viên hỗ trợ - Hướng dẫn sinh viên thực hiện các bài tập khởi động chung, chuyên môn - Quan sát và hỗ trợ sinh viên trong quá trình luyện tập 	<ul style="list-style-type: none"> - Hỗ trợ giảng viên trong việc giới thiệu chương trình học và mô hình giảng dạy - Hướng dẫn và giải đáp thắc mắc cho các bạn đồng đẳng về các bài tập khởi động chung và chuyên môn - Tập luyện cùng các bạn đồng đẳng
Tuần 2	<ul style="list-style-type: none"> - Tư thế chuẩn bị trong Bóng chuyền hơi - Kỹ thuật đệm bóng thấp tay trước mặt 	<ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn sinh viên tư thế chuẩn bị - Hướng dẫn kỹ thuật đệm bóng thấp tay trước mặt - Quan sát và sửa lỗi cho sinh viên trong quá trình luyện tập 	<ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn và giải đáp thắc mắc cho các bạn đồng đẳng về tư thế chuẩn bị và kỹ thuật đệm bóng thấp tay trước mặt - Hỗ trợ giảng viên trong việc quan sát và sửa lỗi cho sinh viên - Tập luyện cùng các bạn đồng đẳng
Tuần 3	Kỹ thuật phát bóng	<ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn kỹ thuật phát bóng - Quan sát và sửa lỗi cho sinh viên trong quá trình luyện tập 	<ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn, giải đáp cho các bạn về kỹ thuật phát bóng - Hỗ trợ giảng viên trong việc quan sát và sửa lỗi cho sinh viên - Tập luyện đồng đẳng

Tuần học	Nội dung	Vai trò của giảng viên trong quá trình giảng dạy nhóm TN	Hỗ trợ của sinh viên CLB BCH trong nhóm TN
Tuần 4	<ul style="list-style-type: none"> - Phối hợp di chuyển với đệm bóng thấp tay trước mặt - Ôn tập kỹ thuật phát bóng 	<ul style="list-style-type: none"> - Ôn tập kỹ thuật đệm bóng thấp tay trước mặt và kỹ thuật phát bóng - Quan sát và sửa lỗi cho sinh viên trong quá trình luyện tập 	<ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn và giải đáp thắc mắc cho các bạn đồng đẳng về đệm bóng thấp tay trước mặt và kỹ thuật phát bóng - Hỗ trợ giảng viên trong việc hướng dẫn thực hành và tổ chức thi đấu giao lưu - Tham gia thi đấu giao lưu nội bộ trong lớp và cổ vũ cho các bạn đồng đẳng
Tuần 5	<ul style="list-style-type: none"> - Ôn tập các kỹ thuật đã học - Thi đấu đối kháng giữa các nhóm 	<ul style="list-style-type: none"> - Ôn tập các kỹ thuật đã học - Tổ chức thi đấu giữa các nhóm 	<ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn và giải đáp thắc mắc cho các bạn đồng đẳng về tình huống và thi đấu đối kháng - Hỗ trợ giảng viên hướng dẫn thực hành và tổ chức thi đấu - Tham gia thi đấu đối kháng giữa các nhóm và cổ vũ cho các bạn đồng đẳng
Tuần 6	<ul style="list-style-type: none"> - Ôn tập các kỹ thuật đã học - Thi đấu đối kháng giữa các nhóm - Nhận xét và đánh giá kết quả học tập - Chia sẻ kinh nghiệm học được - Tổng kết môn học 	<ul style="list-style-type: none"> - Nhận xét và đánh giá kết quả học tập của sinh viên - Chia sẻ kinh nghiệm và bài học học được - Tổng kết chương trình học 	<ul style="list-style-type: none"> - Hỗ trợ giảng viên nhận xét, đánh giá kết quả học tập - Chia sẻ kinh nghiệm và bài học học được với các bạn đồng đẳng - Tham gia tổng kết chương trình môn học

Kết quả thực nghiệm được trình bày ở bảng 2, 3 và 4.

Kết quả ở bảng 2 và 3 cho thấy, điểm kỹ thuật và điểm thi kết thúc môn BCH của sinh viên nhóm TN đều có sự khác biệt thể hiện $t_{\text{tinh}} > t_{\text{bảng}}$, với $p < 0,0001$. Kết quả đã chỉ rõ điểm kỹ thuật và điểm thi kết thúc môn BCH của sinh viên nhóm thực nghiệm cao hơn hẳn nhóm đối chứng.

Kết quả ở bảng 4 cho thấy, sau thực nghiệm sinh viên nhóm TN có điểm đánh giá trung bình dao động từ 4.16 đến 4.43, tương đương với mức độ "Khá hài lòng", "Rất hài lòng" hoặc "Học tập tích cực hơn", "Tốt hơn". Điều này đã khẳng định, sự hài lòng cao của sinh viên nhóm TN đối với quá trình giảng dạy có sinh viên hỗ trợ, cũng như việc sử dụng sinh viên hỗ trợ giảng dạy đã giúp đạt được hiệu quả tích cực trong việc nâng cao chất lượng học tập môn BCH cho sinh viên.

Như vậy, kết quả nghiên cứu cho thấy phương pháp giảng dạy sử dụng sinh viên hỗ trợ (hướng dẫn đồng đẳng) mang lại hiệu quả tích cực đối với kỹ năng thực hành, kết quả thi và sự hài lòng của sinh viên trong môn BCH. Kết quả nghiên cứu này không chỉ khẳng định lại những phát hiện trước đó về hiệu quả của mô hình học tập hợp tác và hỗ trợ đồng đẳng mà còn đóng góp thêm bằng chứng thực nghiệm cụ thể trong bối cảnh giáo dục thể chất. Việc sử dụng sinh viên hỗ trợ giảng dạy không chỉ giúp nâng cao kỹ năng thực hành, kết quả học tập mà còn tạo ra một môi trường học tập tích cực, thân thiện và động lực cho SV. Đây là một hướng đi để cải thiện chất lượng giáo dục trong các trường đại học.

KẾT LUẬN

Quá trình nghiên cứu đã chứng minh rằng, việc sử dụng sinh viên CLB BCH hỗ trợ giảng dạy mang lại hiệu quả tích cực đáng kể trong

Bảng 2. So sánh điểm kỹ thuật môn BCH giữa nhóm TN và nhóm ĐC sau thực nghiệm

Kỹ thuật	Nhóm	\bar{x}	$\pm\delta$	So sánh	
				t	P
Đệm bóng thấp tay	Nam TN (n=78)	8.2	0.8	12.5	< 0.001
	Nam ĐC (n=83)	6.7	1.2		
Phát bóng cao tay	Nam TN (n=78)	8.5	0.7	14.2	< 0.001
	Nam ĐC (n=83)	7.1	1.1		
Đệm bóng thấp tay	Nữ TN (n = 38)	7.82	1.23	5.23	< 0.001
	Nữ ĐC (n = 33)	6.54	1.42		
Phát bóng cao tay	Nữ TN (n = 38)	8.15	1.17	6.41	< 0.001
	Nữ ĐC (n = 33)	7.02	1.35		

Bảng 3. So sánh điểm thi kết thúc môn bóng chuyền hơi sau thực nghiệm

Nhóm	\bar{x}	$\pm\delta$	So sánh	
			\bar{x}	P
TN (n = 116)	7.89	1.21	5.83	p < 0.001
ĐC (n = 116)	6.67	1.34		

Bảng 4. Kết quả khảo sát sinh viên nhóm TN về sự hài lòng và hiệu quả giảng dạy sử dụng sinh viên hỗ trợ (n=116)

Câu hỏi	\bar{x}	$\pm\delta$	Nhận xét chung
<i>I. Đánh giá của sinh viên nhóm TN đối với sinh viên hỗ trợ giảng dạy</i>			
1) Khả năng giải thích bài giảng	4.25	0.68	Sinh viên khá hài lòng với khả năng giải thích bài giảng
2) Khả năng hướng dẫn thực hành	4.32	0.66	Sinh viên khá hài lòng với khả năng hướng dẫn thực hành
3) Thái độ thân thiện, nhiệt tình	4.43	0.6	Sinh viên rất hài lòng với thái độ thân thiện, nhiệt tình của người hỗ trợ giảng dạy
4) Tính kiên nhẫn, chu đáo	4.39	0.63	Sinh viên khá hài lòng với tính kiên nhẫn, chu đáo của người hỗ trợ giảng dạy
5) Khả năng tạo động lực học tập	4.27	0.71	Sinh viên khá hài lòng với khả năng tạo động lực học tập
<i>II. Đánh giá của sinh viên nhóm TN đối với hiệu quả học tập</i>			
1) Hiểu rõ bài hơn	4.16	0.74	Sinh viên cảm thấy mình hiểu bài rõ hơn nhờ sự hỗ trợ giảng dạy
2) Kỹ năng thực hành tốt hơn	4.29	0.69	Sinh viên cảm thấy kỹ năng thực hành của mình tốt hơn nhờ sự hỗ trợ giảng dạy
3) Tham gia học tập tích cực hơn	4.36	0.65	Sinh viên tham gia học tập tích cực hơn nhờ sự hỗ trợ giảng dạy
4) Cảm giác được hỗ trợ tốt hơn	4.42	0.62	Sinh viên rất hài lòng với cảm giác được hỗ trợ tốt hơn
5) Hài lòng với chất lượng học tập	4.33	0.67	Sinh viên khá hài lòng với chất lượng học tập nhờ sự hỗ trợ giảng dạy